

עוזי אנגל

"הגיע הזמן למחיר מטרה גם למזון"

ראובן זלץ

מרכזי המזון הפכו עם השנים, לחלק, החשוב ביותר בענף המזון המהווה כ-60 אחוז מעלות ליטר חלב ולאיכותו השפעה על איכות החלב. מטבע הדברים היחסים בין מרכזי המזון לרפתנים, מורכבים, ולא פעם מלווים במתחים וחילוקי דעות. עוזי אנגל, מנהל מרכז מזון נהלל ושחר אור גבע, חשב וכלכלן התאחדות הבקר, מסכימים כי בסופו של דבר האינטרס של שני הצדדים משותף, הצלחת הענף.

אנגל "בואו ותקבעו מחיר מטרה גם למזון. ביקשנו מהמדינה לסגור את מעבר היצוא לירדן, אבל לייבא לא נותנים"

נקודות החיכוך, אומר עוזי אנגל, מנהל מרכז מזון נהלל, הן באופן עקרוני כמו בין כל סוחר לקונה. אנגל, רפתן בן רפתן עם מכסה של מיליון וחצי ליטר, גר במושב יוקנעם, מכיר את הענף היטב ומלווה אותו כבר למעלה מ-40 שנה. במהלך שנים, כשענף החלב עובר תהליך מודרניזציה ותכנון קפדני, חשיבות נושא המזון מקבלת משנה תוקף, הן מבחינת איכותו וכמובן עלותו. מערכת היחסים המקצועית בין מרכזי המזון לרפתנים, ידעה עליות ומורדות ולמרות שהמטרה היא מערכת יחסים טובה, הרי שלעיתים כמו שאומר אנגל "הטורים עולים כשמדובר בכסף ואז יש גם חילוקי דעות". שחר אור גבע, חשב וכלכלן התאחדות הבקר אומר במהלך המפגש שקיימנו איתו ועם עוזי אנגל "כמובן שהמטרה העיקרית שלנו, היא הסכמים טובים לרפתנים שהרי המזון מהווה את הגורם העיקרי במחיר החלב ומשפיע גם על באיכותו ואנחנו כאן לייצג את הרפתנים". שחר מוסיף ואומר "איכות ומחיר זה שם המשחק ובעוד כ-80 אחוז מהגרעינים מיובאים והמחירים נקבעים בבורסות הסחורות בעולם, הרי שהמזון הגס מיוצר ברובו

האינטרס שלנו הוא הרפתן. שחר

מהמדינה לסגור את מעבר היצוא לירדן, אבל לייבא לא נותנים. הרי המדינה תומכת במחיר החיטה, קרי המדינה מתחייבת לקנות כמות מסוימת של חיטה שלא ייווצר מחסור, אותו דבר יכולים לעשות בתחומי מזון אחרים". לדעתו של אנג'ל, המגדלים הם המרוויחים הגדולים, מבחינתו מרכז המזון הפכו עם השנים לסוג של מרכזי שירות. אנג'ל "מרכז המזון לא שווה שום דבר בלי רפתנים, אין טעם לבנות יחידות קטנות וחדשות. בעצם מרכזי המזון הם מעין סופרמרקט למזון מכל הסוגים". מוסיף אנג'ל בפתיחות. עוזי אנג'ל מנהל מרכז מזון נהלל "הגעתי לנהלל בשנת 82, משרד החקלאות רצה לאחד בזמנו את חלוקת המזון למושבים, בית שערים, כפר ברוך, אלון הגליל, ציפורי ובלפוריה. מרכז המזון מייצר

שיקבעו מחיר מטרה. אנג'ל

בארץ ובאופן עקרוני אין יבוא של מזון גס, בגלל הגבלים פיטו-סניטריים. מצד שני אם היתה אופציית יבוא פתוחה היה משתלם לקנות בגלל המחירים". כששחר מדבר על מזון גס הוא מתכוון בעיקר לחיטה ושיבולת בחורף ואילו בקיץ, תירס קלחים וסוגי קש שונים. השוק נתון לביקוש והיצע ואין מחיר יציג. וכאן בעצם מתחיל לעיתים החיכוך בין מרכזי המזון לרפתנים. צריך לזכור אומר שחר "מכיוון שיש תכנון בענף, הרפתן רואה מחיר יציג, הרפתן יחסוך היכן שיכול על מנת שיעלה לו פחות ממחיר המטרה והמזון מרכיב עיקרי בעלות. יש את מחיר מרכזי המזון, שזה הדף הכחול ואת המחיר של ארגון מגדלי הפלחה, הדף הירוק. רוב מגדלי הגד"ש לא עוסקים במציאת קונים אלא מוכרים את הסחורה לסוחר המטפל בשיווק ובמכירה. אנחנו מחויבים לאינטרסים של בעלי הרפתות".

"המתח בין הרפתנים לבין מרכזי המזון נובע מעליית מחירי המזון ומביאה את הרפתן לקושי בתשלום שוטף ומרכז המזון תקוע בין הפטיש לסדן"

כ-350 טון ליום ואנג'ל מוסיף "המצב של מרכזי המזון לא פשוט, יש תחרות קשה, זה ג'ונגל והחזקים שורדים, מבלי שנזכיר את בעיות האשראי המקשות מאוד על התפקוד היום יומי, אך בסופו של דבר כל מי שעוסק בענף הזה חייב לאהוב אותו, רפת זו אהבת חיים". פורום מרכזי המזון הוקם למעשה בכדי לפתור את הבעיות ולטפל בנושאים שעל סדר היום כמו, איכות הסביבה, השירותים הווטרינריים, רשויות מוניציפליות ועוד. בשנה האחרונה נוסף לפורום, חבר נוסף, שחר אור גבע, כלכלן ההתאחדות. שחר "זה פורום מקצועי, הוא אינו פורום לתיאום מחירים אלא להעברת ידע מקצועי בין מרכזי המזון, בכל נושא המחירים מרכזי המזון נמצאים בתחרות בינם לבין עצמם שלעיתים היא אפילו אגרסיבית. הפורום מתכנס ומעביר מידע גם בנושא מזונות גסים ומצב השוק. בסופו של דבר אומרים עוזי אנג'ל ושחר אור גבע, אנחנו מתנהלים בענף מתוכנן, אך רגיש ביותר לכל תנודה. אנג'ל מסכם "מרכזי המזון משרתים את הרפתן, אנחנו חיים במציאות מורכבת ולשני הצדדים יש בסופו של דבר את אותו האינטרס, המשך הצלחת הענף".

מרכזי המזון לא נלחמים על המחיר?

אחת מהטענות השכיחות של הרפתנים היא כי מרכזי המזון לא נלחמים מספיק על המחיר. אך עוזי אנג'ל ממחר להסביר "הכשל הגדול, ברגע שהפרידו את הקרקעות והיחידות, הרפת לא מסוגלת להגיע למחיר שווה מול מגדלי המזון. אף אחד לא מגדל מספוא בשביל הרפת במחיר טוב לרפתנים, כולם רוצים למקסם את המחיר מהקרקע. חלק גדול מהשטחים, כולל של הקיבוצים, מוכרים לסוחרים המגדלים ומשווקים. וכאן נוצרת הבעיה העיקרית, שההוצאות שלהם גדולות יותר בגלל ההשכרה". שחר אור גבע מוסיף "המתח בין הרפתנים לבין מרכזי המזון נובע מעליית מחירי המזון ומביאה את הרפתן לקושי בתשלום שוטף ומרכז המזון תקוע בין הפטיש לסדן". דאגה נוספת העולה בתקופה האחרונה, החשש כי המדינה לא תכיר במחירי המזון כחלק ממחיר המטרה וברגע שזה יקרה קיים חשש מקריסת מרכזי מזון ורפתות ברחבי הארץ. עוזי אנג'ל "יש תחושה לרפתנים כי מרכזי המזון שוחטים אותם אבל זה לא כך. מרכזי המזון נמצאים בתחרות מתמדת וכפופים לשינויי מחירים גם ברחבי העולם ובארץ. מרכזי המזון עושים כמיטב יכולתם על מנת לספק את המזון במחיר הטוב ביותר לרפתנים, זו בעצם המטרה שלנו. יש לפעמים הרגשה שאין לנו מספיק גיבוי מההתאחדות ואני מתחנן, בואו לבדוק אותנו, אנחנו מגיעים לרווחיות של 2-3 אחוז. לנו מאוד חשוב הקשר עם הרפתנים אבל בסופו של דבר כולנו צריכים לזכור כי אנחנו מתנהלים בתוך עסק כלכלי ואסור לשכוח את עלות ההובלות, מים ועוד".

השנה, מחירים נמוכים

גשמי החורף, יגרמו לירידה במחירי המזון, אומר אנג'ל ופונה לממשלה "בואו ותקבעו מחיר מטרה גם למזון. ביקשנו

